

รู้จักจีน: ตลาดทุนและแนวโน้มในอนาคต

Know China: Capital Markets and Future Trends

ศุกันยา ห้วยผัด*

Sukanya Huaypad

บทคัดย่อ

ตลาดทุนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของเศรษฐกิจจีน ปัจจุบันตลาดทุนของประเทศจีนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลก ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเงิน โดยพยายามผ่อนคลายมาตรการในการลงทุนต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีนมี 2 แห่ง ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ และตลาดหลักทรัพย์เซินเจิ้น โดยทั้ง 2 ตลาดทำการซื้อขายหลักทรัพย์ 3 ประเภท คือ 1) A – Shares 2) B – Shares และ 3) H – Shares ซึ่งภายในปี ค.ศ. 2020 รัฐบาลจีนต้องการให้ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางทางการเงินระดับนานาชาติ โดยเริ่มจากการส่งเสริมให้สกุลเงินหยวนเป็นสกุลเงินสากล หนึ่งในแผนการสนับสนุน คือ โครงการเชื่อมโยงระหว่างตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้และฮ่องกง รวมถึงการใช้สกุลเงินหยวนทำธุรกรรมระหว่างกันโดยตรง โดยไม่ผ่านสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังผลักดันให้บริษัทต่างชาติสามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จีนได้ สำหรับประเทศไทยปัจจุบันได้ลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์ไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อประสานความร่วมมือในการขยายโอกาสการลงทุนในตลาดทุนไทยไปยังกลุ่มนักลงทุนจีน โดยอนุญาตให้บริษัทจีนเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยได้ และผลักดันให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดเม็ดเงินลงทุนเข้ามาหมุนเวียนในตลาดทุนไทยให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ ตลาดหลักทรัพย์เซินเจิ้น ตลาดทุนจีน

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชีและการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Lecturer at Department of Accounting and Finance, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Abstract

A capital market is one of important factors that promotes Chinese rapidly growth economy. China's economy plays a major role in the global economy nowadays. Therefore, Chinese government give priority to develop the financial sector. In order to attract foreign investment, a number of regulations have been alleviated for foreign investors. Two stock exchanges in China are including Shanghai Stock Exchange and Shenzhen Stock Exchange, both have A –, B – and H – Shares markets. By 2020, Chinese government would like to see the Shanghai stock market to become the international financial centre of the region. A number of measures have been initiated, such as promoting the Chinese Yuan to be another international currency. One of the supporting plans is launching the “Stock Connect” that links between the Shanghai and Hong Kong stock markets, using Yuan currency to be directly swapped without using the US dollar as an intermediary. Moreover, Chinese government encourages foreign companies to be listed in China's stock markets. Recently, the Stock Exchange of Thailand (SEC) has signed a memorandum of understanding with Bank of China in order to increase further investments from Chinese investors in Thai capital markets. In addition, both parties would like to encourage eligible Chinese companies to be listed in Thailand's stock markets, and introduce other financial products. These plans are projected to be able to significantly increase the investment in Thai capital markets.

Keywords: Shanghai Stock Exchange, Shenzhen Stock Exchange, Chinese capital market

1. บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจจีนมีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดและมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก ดังจะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศจีนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในระดับร้อยละ 7-10 โดยในปี ค.ศ. 2014 ประเทศจีนมี GDP เท่ากับ 10.4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 7.4 (International Monetary Fund World Economic Outlook, 2015) ซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา และการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 เป็นการเปิดเสรีทางการค้าในประเทศจีนส่งผลให้ต่างชาติเริ่มให้ความสำคัญลงทุนในประเทศจีนมากขึ้น อีกทั้งภาคเอกชนก็มีบทบาททางการค้าเพิ่มขึ้น ด้วยฐานการผลิตที่มีต้นทุนต่ำโดยเฉพาะต้นทุนค่าแรงงาน จึงส่งผลให้ในปี ค.ศ. 2014 การส่งออกของประเทศจีนเป็นอันดับหนึ่งของโลกมีมูลค่าสูงขึ้นถึง 2.34 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และในด้านตลาดทุนประเทศจีนกลายเป็นจุดสนใจของนักลงทุนทั่วโลก จนปัจจุบันประเทศจีนมีมูลค่าตลาดหลักทรัพย์ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกด้วยมูลค่ากว่า 375,103 ร้อยล้านหยวน รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเงิน โดยพยายามลดความเข้มงวดในกฎเกณฑ์ และข้อบังคับในการลงทุนต่างๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อนักลงทุนต่างชาติ

2. ตลาดทุนและการลงทุนในตลาดทุนระหว่างประเทศ

ตลาดทุน (Capital Market) คือ ตลาดการเงินที่เป็นแหล่งกลางที่เชื่อมโยงโดยตรงระหว่างผู้ออม เพื่อต้องการนำเงินกู้ยืมหรือลงทุนระยะยาว และผู้ลงทุนซึ่งแสวงหาเงินทุนระยะยาว เพื่อนำไปใช้ในการก่อตั้งกิจการหรือขยายกิจการ เป็นตลาดที่มีการซื้อขายตราสารทางการเงินที่มีอายุมากกว่า 1 ปีขึ้นไป

ตลาดทุนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตลาดแรกหรือตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่ (Primary Market or New Issue Market) คือ แหล่งกลางที่มีการเสนอขายหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ครั้งแรกแก่ประชาชนหรือนิติบุคคลทั่วไป หลักทรัพย์ที่นำออกจำหน่าย เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ หรือพันธบัตร และตลาดรองหรือตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ (Secondary Market or Trading Market) คือ แหล่งกลางในการติดต่อซื้อขายหลักทรัพย์ที่

เคยผ่านการซื้อขายในตลาดแรกมาแล้ว การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดรองเป็นเพียงการโอนเปลี่ยนมือผู้ถือหุ้นเท่านั้น ตลาดรองไม่ได้ทำหน้าที่ระดมเงินทุนจากประชาชน แต่ทำหน้าที่สนับสนุนการระดมเงินออมจากตลาดแรก และช่วยให้เงินทุนหมุนเวียนได้สะดวก รวมถึงการกระตุ้นให้ตลาดแรกเจริญเติบโตขึ้นด้วย

ตลาดทุนระหว่างประเทศ เป็นแหล่งที่ผู้ที่มีเงินทุนและผู้ที่ต้องการเงินทุนในประเทศต่างๆ มาพบกัน โดยผู้ที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ สามารถเป็นได้ทั้งผู้ต้องการเงินทุนและผู้มีเงินทุน หากระบบเศรษฐกิจของประเทศใดมีปริมาณของความต้องการใช้เงินทุนมาก ก็จะทำให้ประเทศนั้นเป็นผู้ต้องการเงินทุน ในทางกลับกันหากในระบบเศรษฐกิจใดมีผู้ที่มีเงินทุนเป็นจำนวนมาก ประเทศนั้นก็จะเป็นประเทศที่มีเงินทุน

ในปัจจุบันด้วยระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมีการเชื่อมโยงกันมากขึ้น ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจบางประเทศอาจมีทรัพยากรไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจได้ทั้งหมด การระดมทุนผ่านช่องทางตลาดการเงินระหว่างประเทศจึงเป็นหนึ่งวิธีเพื่อให้ได้รับปริมาณเงินทุนที่เพียงพอต่อความต้องการ ธุรกิจการลงทุนระหว่างประเทศ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การลงทุนทางตรง (Direct Investment) การลงทุนในต่างประเทศเป็นลักษณะของการที่ผู้ลงทุนในประเทศหนึ่งนำเงินลงทุนที่ตนมีอยู่ไปลงทุนยังต่างประเทศในรูปแบบของการเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศนั้น เช่น การนำเงินไปลงทุนก่อตั้งกิจการขึ้นใหม่ในต่างประเทศ หรือการเข้าร่วมทุนกับชาวต่างชาติในประเทศนั้น

2) การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) การลงทุนในต่างประเทศเป็นลักษณะของการลงทุนผ่านตลาดการเงินระหว่างประเทศที่ถือเป็นสื่อกลางทางการเงิน เช่น การลงทุนในหุ้นสามัญหรือหุ้นกู้ของธุรกิจต่างประเทศ การลงทุนลักษณะนี้สามารถเคลื่อนย้ายทุนจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งได้โดยง่ายและรวดเร็ว

ซึ่งการลงทุนในตลาดทุนระหว่างประเทศ ผู้ลงทุนสามารถลงทุนได้ 3 ช่องทางหลัก ดังนี้

1) การเข้าลงทุนซื้อขายตราสารทุนในตลาดต่างประเทศโดยตรง วิธีนี้ส่วนใหญ่ผู้ลงทุนจะเป็นสถาบันที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากการเข้าซื้อหุ้นโดยตรงจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยหลายอย่าง การแสวงหาข้อมูลต่างๆ ทำให้ต้นทุนของการทำธุรกรรมสูงมาก เช่น การหา

ข้อมูลของประเทศ อุตสาหกรรม และบริษัทที่จะลงทุน การแลกเปลี่ยนตราต่างประเทศ การแสวงหาองค์การรับฝากหลักทรัพย์ที่มีมาตรฐาน และการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับสิทธิเพิ่มทุนหรือเงินปันผล

2) การลงทุนซื้อใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง (Depository Receipts) เป็นวิธีหนึ่งในการลงทุนทางอ้อมในหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในต่างประเทศ เช่น ธนาคารพาณิชย์จะลงทุนซื้อหุ้นสามัญของธุรกิจต่างชาติเก็บไว้และออกใบสำคัญแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นสามัญ เพื่อขายให้ผู้ลงทุนในประเทศของตน ดังนั้นผู้ซื้อตราสารใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิงจะถือเป็นเจ้าของหุ้นสามัญของธุรกิจต่างชาติ แต่ฝากไว้ที่ธนาคาร โดยธนาคารจะเป็นผู้กำหนดว่าหุ้นสามัญต่างชาติ 1 หุ้น มีราคาเท่ากับตราสารใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิงกี่หน่วย และเมื่อธนาคารได้รับเงินปันผลจากหุ้นสามัญต่างชาติ ธนาคารจะจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ลงทุนหลังจากหักค่าธรรมเนียมต่างๆ แล้ว

3) การลงทุนทางอ้อมผ่านการซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนในหุ้นสามัญต่างประเทศ ซึ่งเป็นกองทุนรวมที่ออกโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมหรือบริษัทจัดการลงทุน วิธีนี้ผู้ลงทุนรายย่อยสามารถกระจายความเสี่ยงจากการลงทุนในต่างประเทศได้ โดยการซื้อกองทุนรวมเพื่อการลงทุนหุ้นต่างประเทศเพียงกองเดียว

3. ตลาดหุ้นจีน

ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศจีนมี 2 แห่ง ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ และตลาดหลักทรัพย์เซินเจิ้น กำกับดูแลโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (China Securities Regulatory Commission) ก่อตั้งขึ้นในเดือนตุลาคมปี ค.ศ. 1992 มีหน้าที่ในการออกกฎเกณฑ์และกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อกำกับดูแลผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดทุนทั่วประเทศจีน เช่น การกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ในเมืองเซี่ยงไฮ้และเซินเจิ้น การออกกฎเกณฑ์เกี่ยวกับตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ล่วงหน้า (Future Market) โดยสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปักกิ่ง มีสำนักงานย่อยรวม 36 แห่งทั่วประเทศ และสำนักงานกำกับดูแล 2 แห่งตั้งอยู่ในเมืองเซี่ยงไฮ้และเซินเจิ้น

ตลาดหลักทรัพย์ทั้ง 2 แห่งของประเทศจีนทำการซื้อขายหลักทรัพย์ 3 ประเภท ได้แก่

1) A – Shares เป็นหลักทรัพย์ที่ใช้สกุลเงินหยวน (RMB) ในการซื้อขายเท่านั้น เป็นหลักทรัพย์ของบริษัทจีนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จีน นักลงทุนส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนในประเทศ ส่วนนักลงทุนต่างชาติทั่วไปไม่สามารถเข้าไปลงทุนได้โดยเสรีตามนโยบายควบคุมเงินลงทุนต่างประเทศของรัฐบาลจีน

2) B – Shares เป็นหลักทรัพย์ของบริษัทจีนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จีน ซึ่งใช้สกุลเงินต่างประเทศในการซื้อขาย โดยตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้กำหนดราคาซื้อขายเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ (US dollar) และตลาดหลักทรัพย์เซินเจิ้นกำหนดราคาซื้อขายเป็นสกุลเงินดอลลาร์ฮ่องกง (Hong Kong dollar) เดิมหลักทรัพย์นี้เปิดให้ซื้อขายเฉพาะนักลงทุนต่างชาติเท่านั้น ตั้งแต่วันที่ 19 ก.พ. ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อนุญาตให้นักลงทุนภายในประเทศที่มีเงินฝากเป็นสกุลเงินต่างประเทศสามารถซื้อขายในหลักทรัพย์นี้ได้

3) H – Shares เป็นหลักทรัพย์ของบริษัทจีนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง กำหนดราคาซื้อขายเป็นสกุลเงินดอลลาร์ฮ่องกง (Hong Kong dollar)

นักลงทุนทั้งในและนอกประเทศสามารถซื้อขายตราสารทุนในประเทศจีนได้ 2 แห่ง ได้แก่

1. ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ (Shanghai Stock Exchange: SSE) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 26 พ.ย. ค.ศ. 1990 และเริ่มเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการวันที่ 19 ธ.ค. ในปีเดียวกัน ปัจจุบันมีบริษัทจดทะเบียนจำนวน 1,071 บริษัท มูลค่าตามราคาตลาดโดยรวม (Total Market Capitalization) 278,486.09 ร้อยล้านหยวน โดยแบ่งเป็น A – Shares 277,369.36 ร้อยล้านหยวน และ B – Shares 1,116.73 ร้อยล้านหยวน มีปริมาณการซื้อขายรวม 102,012.47 ร้อยล้านหุ้น แบ่งเป็น A – Shares 89,003.39 ร้อยล้านหุ้น และ B – Shares 242.46 ร้อยล้านหุ้น (ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2015)

ตารางที่ 1 ตารางแสดง 10 อันดับหลักทรัพย์ในตลาดเซี่ยงไฮ้ที่มีมูลค่าตามราคาตลาดสูงสุด ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2015

อันดับ	บริษัท	มูลค่าตามราคาตลาด (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
1	PetroChina Company Limited	1,416,818.18	5.09
2	Industrial and Commercial Bank of China Limited	1,232,127.81	4.42
3	Agricultural Bank of China Limited	923,333.62	3.32
4	Bank of China Limited	817,770.20	2.94
5	China Life Insurance Company Limited	551,615.31	1.98
6	Sinopec Catalyst Company Limited	480,655.59	1.73
7	China Merchants Bank Company Limited	369,876.97	1.33
8	Ping An Insurance (Group) Company of China Limited	362,785.93	1.30
9	CSR Corporation Limited	317,639.22	1.14
10	Shanghai Pudong Development Bank	305,730.40	1.10

ที่มา : Shanghai Stock Exchange, 2015

2. ตลาดหลักทรัพย์เซินเจิ้น (Shenzhen Stock Exchange: SZSE) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. ค.ศ. 1990 ปัจจุบันมีบริษัทจดทะเบียนจำนวน 1,729 บริษัท มูลค่าตามราคาตลาดโดยรวม (Total Market Capitalization) 19,813.59 ร้อยล้านบาท มีปริมาณการซื้อขายรวม 556.94 ร้อยล้านหุ้น (ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2015)

ตารางที่ 2 ตารางแสดง 10 อันดับหลักทรัพย์ในตลาดเซินเจิ้นที่มีมูลค่าตามราคาตลาดสูงสุด ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2015

อันดับ	บริษัท	มูลค่าตามราคาตลาด (ล้านหยวน)	สัดส่วน (%)
1	Ping An Bank Company Limited	162,546.56	0.82
2	Shenwan Hongyuan Group Company Limited	144,407.56	0.73
3	Hangzhou Hikvision Digital Technology Company Limited	140,913.90	0.71
4	Guosen Securities Company Limited	135,136.00	0.68
5	China Vanke Company Limited	133,072.73	0.67
6	Suning Commerce Group Company Limited	120,048.28	0.61
7	Midea Group Company Limited	119,482.66	0.60
8	Shanghai RAAS Blood Products Company Limited	112,565.65	0.57
9	Wanda Cinema Line Company Limited	107,520.00	0.54
10	Byd Company Limited	104,743.10	0.53

ที่มา : ShenZhen Stock Exchange, 2015

4. ก้าวต่อไปของตลาดทุนในประเทศจีน

ปัจจุบันถึงแม้ว่าประเทศจีนจะก้าวมาเป็นมหาอำนาจในเศรษฐกิจโลก แต่ยังคงต้องพัฒนาทางการเงินเป็นอย่างมาก เนื่องจากสกุลเงินหยวนยังถูกใช้อยู่ในวงจำกัด ดังนั้น

รัฐบาลจีนจึงพยายามผลักดันโครงการต่างๆ เพื่อให้สกุลเงินหยวนมีความเป็นสากลยิ่งขึ้น หนึ่งในโครงการสำคัญ คือ โครงการ Shanghai – Hong Kong Stock Connect เป็นโครงการเชื่อมโยงระหว่างตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ และตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง ซึ่งได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 17 พ.ย. ค.ศ. 2014 โครงการนี้เปิดโอกาสให้นักลงทุนจีนสามารถซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกงได้โดยตรง เรียกว่า “Southbound” คือนักลงทุนจีนที่ต้องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง สามารถทำธุรกรรมผ่านโบรกเกอร์ของตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ ในการส่งคำสั่งซื้อขายไปยังสาขาย่อยของบริษัทหลักทรัพย์จีนที่ตั้งอยู่ในฮ่องกง เพื่อดำเนินการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง นักลงทุนจีนสามารถซื้อขายบนกระดานฮ่องกงได้ไม่เกิน 10,500 ล้านหยวนต่อวันทำการของตลาดหลักทรัพย์

สำหรับนักลงทุนฮ่องกงและนักลงทุนต่างชาติสามารถซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ได้โดยตรงเช่นเดียวกัน เรียกว่า “Northbound” คือนักลงทุนฮ่องกงหรือนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ สามารถทำธุรกรรมผ่านบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทที่ปรึกษาการลงทุนที่ได้รับอนุญาตจากทางการฮ่องกง ที่เรียกว่า Exchange Participants (EPs) ในการส่งคำสั่งซื้อขายไปยังสาขาย่อยในเซี่ยงไฮ้ เพื่อดำเนินการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ นักลงทุนจีนสามารถซื้อขายบนกระดานเซี่ยงไฮ้ได้ไม่เกิน 13,000 ล้านหยวนต่อวันทำการของตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ นักลงทุนฮ่องกงและนักลงทุนต่างชาติต้องใช้สกุลเงินหยวนเท่านั้นสำหรับการซื้อขายหุ้นในกระดาน Northbound นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังส่งเสริมการใช้สกุลเงินหยวนผ่านนโยบายต่างๆ เช่น การขยายเวลาทำการซื้อขายเงินหยวนในตลาดหลักทรัพย์ การใช้สกุลเงินหยวนทำธุรกรรมระหว่างประเทศโดยตรง โดยไม่ผ่านสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ และในอนาคตประเทศจีนยังมีโครงการที่จะเชื่อมตลาดหลักทรัพย์เซินเจิ้นกับตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง เช่นเดียวกับโครงการเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้-ฮ่องกง

ทั้งนี้การเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์นอกจากการผลักดันให้เงินหยวนเป็นสกุลเงินสากลแล้ว ยังช่วยกระจายความเสี่ยงในระบบเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์จะส่งผลให้เงินออมส่วนเกินของประเทศหนึ่งสามารถเคลื่อนย้ายไปอีกประเทศหนึ่งที่ต้องการเงินทุนได้อย่างสะดวก ทำให้การใช้จ่ายและการบริโภคของแต่ละประเทศที่เข้าสู่ระบบการเชื่อมโยงสามารถทำได้อย่างราบรื่นมากขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ

(Baele et al., 2007, p.7; อ้างถึงใน ทิพย์สุตา ถาวรารม, 2555, หน้า11) สำหรับนักลงทุนสามารถลงทุนและกระจายความเสี่ยงในหลักทรัพย์ต่างประเทศได้อย่างสะดวก และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังสนับสนุนให้บริษัทต่างชาติเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จีน โดยวางแผนจะเปิดกระดานต่างประเทศในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ บริษัทข้ามชาติที่สนใจเข้าร่วมจดทะเบียน เช่น บริษัทเอชเอสบีซี โฮลดิ้งส์ พีแอลซี บริษัทโคคา-โคลา ซึ่งรัฐบาลจีนมีแผนจะอนุญาตให้กลุ่มบริษัท 500 อันดับชั้นนำของโลกเข้าจดทะเบียนในกระดานหุ้นต่างประเทศได้เป็นกลุ่มแรก (An initial Public Offering) โครงการนี้ช่วยให้บริษัทต่างชาติสามารถระดมเงินทุนในประเทศจีน และลดข้อจำกัดการควบคุมการไหลเวียนของเงินทุน รวมถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้จากบริษัทต่างชาติ เป็นการยกระดับตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้เข้าสู่ความเป็นสากลยิ่งขึ้น ในด้านนักลงทุนจีนเองจะมีทางเลือกในการลงทุนมากขึ้นนอกจากการลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการลงทุนในต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งบริษัทต่างชาติเหล่านี้จะถูกคัดเลือกและตรวจสอบโดยตลาดหลักทรัพย์จีนเพื่อให้ได้บริษัทที่มีคุณภาพเข้ามาจดทะเบียน และช่วยให้ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้มีสินค้าที่มีคุณภาพและหลากหลายยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เพิ่มความน่าสนใจจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ดังนั้นการที่ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้มีบริษัทต่างชาติจากประเทศต่างๆ และหลากหลายอุตสาหกรรมจะทำให้ตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้มีการกระจายความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ดีขึ้น (Better Diversification of Risk and Return) อีกทั้งนักลงทุนในประเทศจะสามารถกระจายความเสี่ยงในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ได้เพิ่มขึ้นในระดับหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องนำเงินไปลงทุนในต่างประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังมีเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางการเงินของโลกภายในปี ค.ศ. 2020 มหานครเซี่ยงไฮ้ซึ่งมีฐานะเป็นตลาดทุนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีนจึงได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลจีนให้เป็นศูนย์กลางการเงินโลกของจีน นอกจากนโยบายการเปิดเสรีทางการค้า และแผนการยกฐานะเงินหยวนเป็นสกุลเงินสากล ช่วยให้ประเทศจีนบรรลุเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางทางการเงินโลกแล้ว รัฐบาลเซี่ยงไฮ้ยังได้ออกนโยบายเพื่อเอื้อต่อผู้ลงทุนต่างชาติอย่างต่อเนื่อง เช่น นโยบายการออกพันธบัตรเงินหยวน (Yuan Bond) ของสถาบันการเงินต่างชาติ รวมถึงสนับสนุนให้บริษัทต่างชาติ

สามารถออกพันธบัตรเงินหยวนในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ และการสร้างระบบซื้อขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินจากทั่วโลก

5. บทบาทของตลาดทุนจีนต่อประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยก็พยายามเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์ไทยกับจีน เพื่อมุ่งพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ไทยไปสู่ระดับสากลอย่างต่อเนื่องตามแผนกลยุทธ์ของตลาดหลักทรัพย์ในปี พ.ศ. 2558 โดยเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ประเทศไทยและประเทศจีนได้ลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์ไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of China) มีสาระสำคัญดังนี้

1) การประสานความร่วมมือในการขยายการรับรู้เกี่ยวกับตลาดทุนไทยไปยังกลุ่มนักลงทุนจีน และการนำบริษัทจีนเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย ซึ่งทำให้ตลาดหลักทรัพย์มีมูลค่าตามราคาตลาดเพิ่มขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการตลาดร่วมกันระหว่างประเทศ

2) ความร่วมมือกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนที่มีความเป็นสากล ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการของธุรกรรมเงินหยวนนอกประเทศจีน (Offshore RMB) ในตลาดทุนไทย การศึกษาและวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินหยวน และความเป็นไปได้ในการออกผลิตภัณฑ์ร่วมกัน เช่น สัญญาซื้อขายล่วงหน้าสกุลเงินหยวน (RMB denominated future)

3) การร่วมมือด้านอื่นๆ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การศึกษาดูงาน และการศึกษาความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น สินค้าโภคภัณฑ์ การออกหุ้นหรือพันธบัตร การบริหารหลักประกัน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557)

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์สู่เวทีโลกของประเทศจีนและธุรกรรมระหว่างกันที่ผ่านข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์ไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย ส่งผลให้ธุรกรรมระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนเพิ่มขึ้น และมีความสะดวกมากขึ้น เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยขยายวงเงินการลงทุนระหว่างประเทศในรูปเงินหยวน เพื่อให้มีสภาพคล่องมากขึ้น สามารถดึงดูดเม็ดเงินลงทุนเข้ามา

หมุนเวียนในตลาดทุนไทย และช่วยให้บริษัทของไทยในประเทศจีนมีแหล่งระดมเงินหยวน และสามารถลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จีนได้อีกด้วย นอกจากนี้ประเทศไทยยังคงต้องเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับการทำธุรกรรมต่างๆ ทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์และสกุลเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากการร่วมเป็นพันธมิตรเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ เพื่อให้นักลงทุนสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ได้โดยตรงเสมือนเป็นหลักทรัพย์ในประเทศของตน

6. บทสรุป

ประเทศจีนตระหนักดีว่า ตลาดทุนจีนมีความสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนอย่างมาก เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากนานาประเทศ จึงพยายามผลักดันให้ตลาดหลักทรัพย์จีนเป็นศูนย์กลางทางการเงินระดับนานาชาติ โดยการผ่อนคลายมาตรการ และออกนโยบายเพื่อให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น แต่ประเทศจีนก็ยังมีข้อจำกัดจากระบบการเมืองการปกครองที่แตกต่างจากประเทศเสรีนิยม การออกกฎหมายในความเป็นเสรีของตลาดทุนและความอิสระในการเคลื่อนไหวของเงินทุนเข้าและออกจากประเทศ รัฐบาลจีนจะต้องตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการบรรลुเป้าหมายกับความเสี่ยงที่อาจได้รับการเปิดเสรีการค้าอย่างสมบูรณ์ สำหรับประเทศไทย แนวโน้มพัฒนาการของตลาดทุน ข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจความร่วมมือระหว่างไทยและจีน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันในการขยายธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักลงทุนผ่านการเชื่อมโยงระบบซื้อขายระหว่างกัน และการอำนวยความสะดวกให้ผู้ลงทุนสามารถลงทุนได้ในฐานผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่กว้างขึ้น รวมทั้งการกระจายการลงทุนได้ในตลาดหลักทรัพย์ต่างๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- ภัทร บุญญลักษณ์ และโอภาส เหลืองดาวเรือง. (2555). *ความผันผวนที่ (น่าจะ) เป็นจริงของ เชียงไฮ้ :เป้าหมายศูนย์กลางการเงินโลกภายใน ค.ศ. 2020 (ตอนที่ 1: ก้าวแรกก่อน เดินหน้าต่อไป...กับการดันเงินหยวนก้าวไกลสู่เวทีโลก)*. ค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2558, จากศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน เว็บไซต์: http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/detail.php?sid=611&ID=1938&phrase_id=1084876
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2557). *ตลท.ตอกย้ำการก้าวสู่สากลจับมือ Bank of China เพิ่มความเชื่อมั่นตลาดทุนไทย*. News Release. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม. จาก <http://www.set.or.th/set/newsdetails>,
- _____. (2556). *ตลาดการเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์ (พิมพ์ครั้งที่ 16)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินท์ซิตี จำกัด.
- ทิพย์สุดา ถาวรารม. (2555). *แนวทางการเชื่อมโยงตลาดทุนอาเซียนและการเตรียมความพร้อมของไทย*. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ศรียุญา พงศ์จันทร์ตา. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางการบัญชีระหว่าง สาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย*. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- China Securities Regulatory Commission. *Introducing the CSRC*. Retrieved May 18, 2015, from: http://www.csrc.gov.cn/pub/csrc_en/about/
- International Monetary Fund. *International Monetary Fund World Economic Outlook (April-2015)*. Retrieved May 18, 2015, from <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2015/01weodata/download.aspx>
- Shanghai Stock Exchange. *Market Overview*. Retrieved May 18, 2015, from http://english.sse.com.cn/aboutsse/publications/monthly/c/c_20151106_4009586.pdf

Shanghai-Hong Kong Stock Connect. (2015). *In Wikipedia, the free encyclopedia.*

Retrieved June 10, 2015, from https://en.wikipedia.org/wiki/Shanghai_Hong_Kong_Stock_Connect

ShenZhen stock Exchange. *Market Overview.* Retrieved May 18, 2015, from <http://www.szse.cn/main/en/MarketStatistics/MarketOverview/>

Trading Economics. *China GDP.* Retrieved May 18, 2015, from <http://www.tradingeconomics.com/china/gdp>